

המזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת העברית

מדינת ישראל
משרד החינוך

המינהל הפדגוגי
האגף לחינוך יסודי

איזו ארץ יפה!

מכינים דף מידע לקטע משביל ישראל

מבוא

"הטיול השנתי הוא אירוע חינוכי המתקיים מחוץ לכותלי בית הספר. הטיול הוא חלק מהמערך הלימודי-החינוכי של בית הספר ונגזר ממנו, ויש לו זיקה ישירה להוויה החינוכית, לאקלים ולתרבות של בית הספר. מורי בית הספר יהיו שותפים לכל שלבי הביצוע של הטיול משום היותו אירוע חינוכי ולימודי רב חשיבות.

הפעילויות החינוכיות בטיול כוללות היבטים ערכיים, חברתיים ותוכניים. פעילויות אלה תתבצענה ברצף המתחיל בבית הספר, מגיע לשיא בטיול ונמשך בבית הספר, לאחר החזרה מהטיול." (מתוך חוזר מנכ"ל תשס"ה/9 (ג))

שביל ישראל הוא היום תופעה חברתית מעניינת. אלפי צעירים ומבוגרים הולכים בשביל לאורכו, פוגשים נופים ואנשים ומתנסים בחוויה חד-פעמית וייחודית. בקיץ 2012 פורסם בעיתונות היומית כי מגזין "נשיונל ג'אוגרפיק" בחר בשביל ישראל כאחד ממסלולי הטיול הטובים בעולם שמאחוריהם מסתרות תרבות והיסטוריה. מנימוקי הכותבים: "שביל ישראל מתעמק בנופים מקראיים כמו גם בנופי היומיום של החיים הישראליים המודרניים." ("שביל ישראל - מהמסלולים הטובים בעולם" עדי חשמונאי, מעריב, 12.8.12).

בתי ספר בארץ החלו לשלב הליכה בשביל ישראל כחלק מן הטיול השנתי שלהם, וזו הזדמנות להתוודע לשביל ישראל.

ביחידה זו התלמידים יכינו דף מידע למטייל על קטע שיטיילו בו בטיול השנתי. ההדגמה של תהליך הכתיבה תתבצע על קטע מסוים משביל ישראל, וכל מורה יבחר לכיתתו את קטעי הטיול המתאימים.

כדי להכין דף מידע יתנסו התלמידים בקריאה של טקסטים מקוונים ולא מקוונים, ברשת האינטרנט ויאתרו מידע. אחר כך יכתבו טקסט שימושי לא רציף (מרובה היציגים - גם מילולי וגם חזותי-גרפי) המיועד למטרה קונקרטיית - הדרכת המטיילים, עמיתיהם לכיתה, לפני כניסתם לקטע השביל שיטיילו בו.

בתהליך הכתיבה של דף המידע יתנסו התלמידים בבחירת המידע המתאים וצמצומו, בבחירת ההנחיות ואופן כתיבתן ובהוספת ייצוג חזותי, כמו מפה ותמונה.

תיאור היחידה

התלמידים יתבקשו להכין דף מידע על קטע מהטיול שהם אמורים לטייל בו, והוא יעמוד לרשות התלמידים האחרים. בדף המידע יהיה מידע על המסלול, תיאור קצר והנחיות למטיילים. לשם כתיבת הטקסט יידרשו התלמידים לאתר מידע על קטע משביל ישראל, לבחור בתכנים הרלוונטיים למשימה ולהכין את דף המידע תוך התחשבות בנמען (עמיתים הנערכים ליציאה לטיול). לשם כך יש לדאוג לנגישות התלמידים למחשב (בחדר המחשבים, במחשב בבית או בכל מקום אחר).

היחידה מזמנת קריאה, האזנה וצפייה במגוון סוגות (טקסט מידעי, טקסט תיאורי, טקסט שימושי) ובמגוון דרכי ייצוג (אתרים, מפות, בלוגים, תמונות, סרטונים) וכתיבה של טקסט קצר המשלב כמה ייצוגים.

אנו ממליצים שהכנת דף המידע תיעשה באמצעות כלים שיתופיים, כגון: Google docs או Dropbox או Web Apps, ובכך תתאפשר למידת עמיתים והצגת תוצרים.

הקשרים אפשריים להוראת היחידה

- לקראת טיול שנתי
- לקראת יום העצמאות
- לקראת חופשה גדולה (חנוכה, פסח, חופשת הקיץ)

מהלך ההוראה

- 6 היכרות עם מסלול הטיול המתוכנן
- 6 מהו דף מידע ומהי מטרתו?
- 6 המשימה והשלבים להשגתה
- 7 הצעה למהלך למידה
- 7 א. איתור, בחירה וכתיבה של המידע בדף המידע
- 9 ב. שכתוב המידע בדף המידע
- 12 ג. כתיבת ההוראות וההנחיות בדף המידע
- 13 ד. שכתוב ההוראות וההנחיות בדף המידע
- 13 ה. תכנון דף המידע
- 15 ו. שיתוף והערכה בתוצרים
- 15 ז. משוב

היכרות עם מסלול הטיול המתוכנן

במליאה

- מסבירים לתלמידים שאנו עומדים להכין דף מידע על כמה קטעי מסלול של הטיול השנתי.
- מחלקים את הכיתה לקבוצות. אפשר לחלק על-פי שיקולי דעת פדגוגיים או על פי העניין (לאפשר לתלמידים לבחור איזה קטע טיול יחקרו, וכך ליצור קבוצות עניין).

מהו דף מידע ומהי מטרתו?

- מבקשים מהתלמידים להביא עלוני מידע מאתרי טבע שביקרו בהם או לחפש מידע על אתרי טבע ברשת. הכוונה היא להכיר דפי מידע ולחקור את תכולתם. דוגמאות לאתרים מתאימים:

[/http://www.n-k.org.il](http://www.n-k.org.il) **אתר נאות קדומים**

[//http://www.trekker.co.il](http://www.trekker.co.il) **מערת הנטיפים**

[/http://shvilist.com](http://shvilist.com) **שביל ישראל**

- מבקשים מהתלמידים לזהות מה הם הרכיבים המופיעים בדפי המידע ובמידע המופיע באתרים ולציין עבור מי נכתב המידע הזה (בדרך כלל למבוגרים).
- רכיבים לדוגמה: מידע כללי על האתר, תיאור קצר של המקום, סקירה היסטורית, אטרקציות ייחודיות למקום, מיקום גיאוגרפי – תיאור מילולי ומפות, תמונות, הנחיות למבקרים – שעות פתיחה, אורך המסלול, עלויות הכניסה וציוד נדרש.
- דנים: מה משותף לכל דפי המידע? מה אפשר למצוא רק בחלק מהם?
- מסכמים את המהלך ומדגישים מה הם הרכיבים שחשוב שיופיעו בדף המידע שלנו, ומה לא הכרחי ונתון לשיקול דעתם של הכותבים.
- לדוגמה: הדף חייב להכיל מידע על המסלול המתאים לתלמידים כמונו, הרחבה על אחד האתרים שנבקר בהם, הוראות וציוד מתאים למסלול, תמונה או מפה של המסלול ושל האזור שהוא נמצא בו.

את הרכיבים שהוגדרו שומרים להמשך העבודה.

המשימה והשלבים להשגתה

בפעילויות הבאות מזמינים את התלמידים לתכנן את מהלך הלמידה מתוך הנחה שבפעילות זו טמון פוטנציאל לטיפול אסטרטגיות של חשיבה ותכנון, ומתוך כוונה שהפעילויות יגייסו את התלמידים לשותפות פעילה בלמידה. התכנון יביא בחשבון תכנים (מידע על מסלול הטיול), היבטים לשוניים (אופן הניסוח של הטקסט בדף המידע), ייצוגים נוספים, עיצוב הפריטים על הדף. בהמשך מוצע מהלך הוראה אפשרי לכתיבת דף המידע.

במליאה

- דנים בשאלה: מה עלינו לעשות כדי שנוכל להכין דף מידע לקטע ממסלול הטיול שלנו? (ללמוד על המסלול, ללמוד מה ייחודי בו, ללמוד על האתרים שנבקר בהם, למצוא מקורות מידע ולבחור איזה מידע לכתוב בדף המידע ועל מה לוותר, ואיך לכתוב אותו מעניין לתלמידים כמונו, לחפש תמונות ומפות שמתאים לשלבם בדף המידע.)
- כותבים את כל ההצעות על הלוח, ומוודאים שכל ההצעות ברורות.
- מארגנים את המהלכים על פי רצף הגיוני.
- כותבים את המהלכים במקום מרכזי וגלוי בכיתה, ובמהלך העבודה מסמנים מה כבר נעשה.

הצעה למהלך למידה

א. איתור, בחירה וכתובה של המידע בדף המידע

בשלב זה אנו מדגימים בחירה של פרטי מידע שנרצה שיופיעו בדף המידע. התלמידים יפגשו מגוון של טקסטים בייצוגים שונים בשני אתרים הקשורים בשביל ישראל (אתר 'שביליסט' ואתר 'מפה'). לטקסטים יש מטרות חברתיות מגוונות: ליידע, לתאר, לתת הנחיות, להמליץ, לעורר סקרנות אצל המטיילים. הטקסט שהתלמידים יכתבו בדף המידע שלהם יתבסס על בחירה של פרטי מידע שיאתרו באתרים אלה ומיוזגם לטקסט רב ייצוגי (חשוב להסביר לתלמידים שכדאי לבדוק מה יש בקישורים השונים הקיימים בדף הבית, "לדפדף" בלשוניות השונות, ולא להסתפק במידע הניתן במסך הראשון).

התלמידים יבחינו בין סוגי הטקסטים השונים באתר, ויבררו לעצמם מה המטרה של כל אחד מהם. אחר כך יהיה עליהם להחליט מהם פרטי המידע החשובים ביותר לדף המידע שלהם תוך התחשבות בצמצום המקום שהדף מציע ובנמענים שלהם - עמיתיהם לכיתה. הם ימזגו את פרטי המידע שבחרו ויארגנו אותם על הדף. להלן נדגים את המהלך הזה. (ייתכן שבמהלך הזמן ישתנו הטקסטים באתרים השונים. המהלך המודגם יוכל להנחות את המורה לפעילות דומה גם לגבי טקסטים אחרים.)

הערה דיזקטית:

המהלך מודגם על קבוצה אחת לגבי קטע מסלול אחד. בכל קבוצה יש לעשות את המהלך על קטעי המידע המתאימים לקטע המסלול שלה.

בקבוצות

- מקרינים את המסך הפותח של הקטע הראשון בשביל ישראל בשני אתרים:
אתר שביליסט, המסלול: "תל דן עד האריה השואג"
אתר מפה, המסלול: "מתל - חי ועד מצודת ישע"
 (הערה: באתר **מפה** יש להקליק על גבי המפה את מספר המסלול לשם קבלת מידע. הקלקה על שם המסלול בצד שמאל פתוחה למנויים בלבד! דוגמה: כדי לקבל מידע על הקטע הראשון "מתל דן לתל חי" יש להקליק במפה על קטע מספר 1.)
- מבררים: איזה מידע אפשר למצוא בכל אחד מן האתרים?
 (באתר **שביליסט**: מידע על נקודת המוצא של המסלול, נקודת הסיום, אורך המסלול, תחבורה ציבורית שמגיעה למקום, נקודות מים והצטיידות במהלך המסלול, "מלאכי שביל" באזור, וכן קישור לבלוגים על שביל ישראל.)
 באתר **מפה**: מידע דומה לנ"ל, ובנוסף - תיאור מפורט של המסלול, מפת המסלול, דירוג של גולשים/מטיילים, קישור לאנציקלופדיה, הוראות בטיחות ושמירה על הסביבה ועוד.)
- מתבוננים בדף של המסלול באתר **שביליסט**, ודנים: מהן המטרות של הטקסט? מה מאפיין את הטקסט?
 (המטרה של הטקסט היא ליידע: הוא מוסר מידע תמציתי, מציג עובדות בשפה עניינית, ללא תיאור של המקומות, וללא הבעה של דעה אישית. לכל סוג מידע יש תת-כותרת וסמליל, כגון: אורך המסלול, תחבורה ציבורית שמאפשרת להגיע אליו, מקורות מים במהלך המסלול, "מלאכי שביל" באזור. יש גם תמונות המדגימות את הכתוב בקטע.)
- מתבוננים בדף המקביל באתר **מפה**. כאן יש שילוב של מידע, תיאור והמלצה. שואלים: מהי המטרה של הטקסט? איך אנו קובעים?
 (כמה מטרות: ליידע: "אורך המסלול 14 ק"מ" - הטקסט מוסר עובדות; לתאר: "פרות רובצות באחו", "נוף נפלא" - שואלים: מה פירוש המילה "רובצות"? מהן המילים המתארות הנוספות בקטע?; להמליץ: "דרך קלה ונוחה לכל המשפחה...כדאי!" - שואלים: מהן מילות ההמלצה? מהי הדעה של הכותבים?)
- מסכמים: בשני האתרים יש מידע רב שעשוי לעניין את המטיילים במסלול, ויכול להיות חשוב עבורם כשהם מתחילים לטייל במסלול. אנו יכולים להיעזר בשני האתרים כדי להכין את דף המידע. תוך כדי קריאה אנו מבחינים במגוון של מטרות ותכנים בטקסטים השונים ושואלים את עצמנו מה יתאים לדף המידע שלנו.
- מבקשים מהתלמידים בקבוצה לסמן את המידע שירצו לכתוב בדף המידע הקבוצתי. מנהלים דיון ומגיעים להסכמות. מחליטים מה הרצף הנכון של פרטי המידע.
- מזמינים את התלמידים לתת דוגמה למידע שהם החליטו להציג בדף המידע. דנים: האם הדוגמות אכן מוסרות מידע? כיצד אנו יודעים?
- מזמינים את התלמידים לנסח טקסט קצר הכולל את פרטי המידע שזוהו ואת תיאור המסלול. זוהי הטייטה הראשונה של דף המידע.

ב. שכתוב המידע בדף המידע

הערה דידקטית: במהלכי קידום הכתיבה רצוי לבחור פן אחד מרכזי וללמוד אותו באופן שיטתי ומעמיק. יחד עם זאת, חשוב לא לייגע את הלומדים בתהליך טיוט ושכתוב חוזר ונשנה פעמים רבות מדי ולמשך זמן רב מדי.

הערה: השכתוב שנטפל בו ביחידה זו יעסוק רק בפן התוכני של הדברים ובהתאמתם לדף המידע הנדרש, ולא נעסוק כאן בשכתוב מן הפן הלשוני (לכידות, מילות קישור וכו'). טיפול זה נובע מאופי הטקסטים המטופלים ביחידה זו – עובדות לקוניות הקשורות לתוכן הרצוי.

- אוספים מהתלמידים את הטיוטות הראשונות, ובחרים שלוש טיוטות שונות לדיון. אם יש צורך מתקנים את הכתיב ואת סימני הפיסוק. על-ידי הצגת הטיוטות באופן זה התלמידים יכולים להתמקד ברכיבי התוכן. מדפיסים אותן בכמה עותקים, כמספר התלמידים בקבוצה. מבקשים מהתלמידים לבחון את הטקסטים ולזהות אילו רכיבי תוכן קיימים בכל טקסט ויש לשמור עליהם, אילו רכיבי תוכן אינם מתאימים ויש לוותר עליהם, ואילו רכיבי תוכן חסרים בשלוש הטיוטות.

הדגמת תהליך השכתוב באמצעות טיוטה של תלמיד

להלן טקסט שכתב תלמיד:

שביל ישראל הוא שביל הליכה לאורך כל אורכה של מדינת ישראל, מקיבוץ דן בצפון ועד אילת. אורכו כ-940 ק"מ ולאורך השביל ניתן לראות סימון בצבעי לבן כחול כתום כאשר הלבן מופיע למעלה זה סימן שאתם הולכים מצפונה וכאשר הכתום מופיע למעלה סימן שאתם הולכים לכיוון דרום.

זהו הקטע ה-27 בשביל ישראל מהוד השרון עד למזור. בהתחלה השביל עובר דרך תחנת קמח ובית הבטון הראשון שנבנה בארץ. משם עוברים ליד כפר הבפטיסטים (ישוב של הקהילה הנוצרית הבפטיסטית). משם עוקפים את הגן הלאומי מקורות הירקון. בדרך ניתן לראות את הפילבוקס, עמדת שמירה בריטית שהגנה על גשר הרכבת. בהמשך הדרך רואים את בריכת הנופרים, בריכה טבעית בה גדל הנופר הצהוב. מימינו נמצא מבצר אנטיפטריס. אנטיפטריס הייתה עיר רומית שהקים הורדוס. משם חולפים על פני תחנת הרכבת של ראש העין (לא פעילה). מכאן הולכים דרומה במקביל לכביש 6 עד שחוצים ליד העיר החרדית אלעד ומשם מגיעים למזוליאום, מבנה קבר מפואר והמבנה הרומי היחיד בארץ ששרד בשלמותו.

נדון בכל פסקה בנפרד. **בפסקה הראשונה** הדיון יתמקד ברכיבי התוכן שהתלמיד בחר. בדוגמה רואים מה התלמיד בחר מאתר "שביליסט".

המידע באתר שביליסט

אז מהו בעצם שביל ישראל?

שביל ישראל הוא שביל לאורך מדינת ישראל באורך 940 ק"מ.

השביל מתחיל בקיבוץ דן שבצפון ומסתיים במעבר גבול טאבה ליד אילת. שביל ישראל עובר בתוך תחומי הקו הירוק וכולל אתרים היסטוריים ותופעות טבע מיוחדות.

רקע

הרעיון ליצור את שביל ישראל נולד לפני שנים במוחו של אברהם תמיר ז"ל, עיתונאי ואיש טבע. הוא העביר את הרעיון לאורי דביר, יו"ר הוועדה לשבילי ישראל של החברה להגנת הטבע, והתוכנית יצאה לדרך. הוועדה לשבילי ישראל החלה את עבודות התכנון של התוואי וסימונו בתחילת שנות השמונים, והוא נחנך רשמית ב-1995. במהלך השנים בוצעו מספר שינויים בתוואי השביל (קטעים מאזור השרון הוחלפו בקטעי חוף וכמו כן שונו מספר קטעים בנגב).

סימון

השביל מסומן בסימון "שביל ישראל" בצבעים לבן-כחול-כתום. הסימון יופיע לרוב בצורה מדורגת כאשר הצבע העליון מצביע על כיוון ההליכה: לבן צפונה וכתום דרומה (הלבן מייצג את החרמון בצפון והכתום את המדבר בדרום).

הטקסט של התלמיד

שביל ישראל הוא שביל הליכה לאורך כל אורכה של מדינת ישראל, מקיבוץ דן בצפון ועד אילת. אורכו כ-940 ק"מ ולאורך השביל ניתן לראות סימון בצבעי לבן כחול כתום כאשר הלבן מופיע למעלה זה סימן שאתם הולכים מצפונה וכאשר הכתום מופיע למעלה סימן שאתם הולכים לכיוון דרום.

© כל הזכויות שמורות 2011

- דנים עם התלמידים בבחירות של התלמיד: מדוע הושמטו רכיבים שונים, למשל: ההרחבות על שביל ישראל ומייסדו צומצמו מפני שהן קשורות למידע הרלוונטי לכל הקבוצות, או שהן הושמטו בשל הצורך לצמצם את המידע. כמו-כן, ניכר שינוי במשלב הלשוני (בטיוטה: "כאשר הלבן מופיע למעלה סימן שאתם הולכים מצפונה..."; במקור: "הסימון יופיע לרוב בצורה מדורגת כאשר העליון מצביע..."). אפשר לבדוק עם התלמידים אם לדעתם השינוי במשלב נעשה מתוך התחשבות בנמענים הצעירים, ואם השינוי אכן מקל על ההבנה שלהם (כדאי לציין שהשינוי במשלב מחייב לשנות גם את המילה "מצפונה" ל-"מצפון" כפי שנעשה במילה "דרומה", כדי לשמור על תקינות). המידע שנשמר הוא מידע מצומצם אך הכרחי.

בפסקה השנייה נתמקד בפרטי המידע שיש להרחיב.

הטקסט של התלמיד

זהו הקטע ה-27 בשביל ישראל מהוד השרון עד למזור. בהתחלה השביל עובר דרך תחנת קמח ובית הבטון הראשון שנבנה בארץ. משם עוברים ליד כפר הבפטיסטים (ישוב של הקהילה הנוצרית הבפטיסטית). משם עוקפים את הגן הלאומי מקורות הירקון. בדרך ניתן לראות את הפילבוקס, עמדת שמירה בריטית שהגנה על גשר הרכבת. בהמשך הדרך רואים את בריכת הנופרים, בריכה טבעית בה גדל הנופר הצהוב. מימינו נמצא מבצר אנטיפטריס. אנטיפטריס הייתה עיר רומית שהקים הורדוס. משם חולפים על פני תחנת הרכבת של ראש העין (לא פעילה). מכאן הולכים דרומה במקביל לכביש 6 עד שחוצים ליד העיר החרדית אלעד ומשם מגיעים למזוליאום, מבנה קבר מפואר והמבנה הרומי היחיד בארץ ששרד בשלמותו.

- מבקשים מהתלמידים למצוא בפסקה נקודות עניין שאפשר להרחיב עליהן כמקום שנעצור בו בטיול.
- רושמים על הלוח את נקודות העניין שהתלמידים מצאו, ואומרים שאפשר למצוא מידע נוסף על כל אחת מהן. בוחרים את בית הבטון ומביאים דוגמה למידע על המקום מתוך האתר של רשות הטבע והגנים, שממנו צריך לבחור מה להוסיף לכתיבה שלנו:

מתוך האתר של רשות הטבע והגנים

גשרון על התעלה מאפשר לנו להמשיך את המסלול לאורך הירקון. תחילה בשביל סבוך הנדחק בין התעלה ובין גדר כפר הבפטיסטים. ולאחר כמה מאות מטרים, נצא ממתחם מקורות הירקון לדרך עפר לאורך הירקון. נמשיך בדרך זו שלאורכה נטועים אקליפטוסים, ולאחר כברת דרך נגיע ל"בית הבטון הראשון". המבנה הציורי הוא הראשון שנבנה בא"י מבטון מזוין (בטון וברזל), והוקם בשנת 1912 במטרה לשמש כמפעל אספקת מים מרכזי לחקלאי המושבה פתח תקווה. בבית השאיבה הותקנו לראשונה משאבות המונעות במנועי דיזל ומשאבות צנטריפוגליות שנחשבו חדשניות בתקופה זו. לאחר מותו של הבעלים בצלאל יפה, נרכש המקום ע"י חברת "ירקון" - חברת בת של חברת החשמל. מכון השאיבה פעל עד סוף שנות ה-70 של המאה ה-20. כיום המבנה מגודר, אך ניתן לראותו מבחוץ ולהתרשם. אחרי בית הבטון, הליכה קצרה תוביל אותנו למעבר מתחת לכביש מס' 5. כאן נפנה שמאלה, נלך כ-200 מ' ונחבור לדרך סלולה הממשיכה ישר צפונה בין שדות ופרדסים ופוגשת שוב את אפיק הירקון. לאחר כ-ק"מ אחד הדרך חוצה את הירקון במים רדודים, לצד מבנה עזוב. נפנה שמאלה ונמשיך לאורך הירקון - הפעם בגדה הצפונית

- מבקשים מהתלמידים לכתוב טיוטה שנייה בעקבות המהלך. להלן דוגמה לטיטה שנייה על הטקסט הראשון שהוצג לעיל (מודגשות התוספות שנוספו על הטיטה הראשונה ונראות המחיקות).

שביל ישראל הוא שביל הליכה לאורך כל אורכה של מדינת ישראל, מקיבוץ דן בצפון ועד אילת. אורכו כ-940 ק"מ ולאורך השביל ניתן לראות סימון בצבעי לבן כחול כתום כאשר הלבן מופיע למעלה זה סימן שאתם הולכים מצפונה וכאשר הכתום מופיע למעלה סימן שאתם הולכים לכיוון דרום.

זהו הקטע ה-27 בשביל ישראל מהוד השרון עד למזור אורכו כ-20 ק"מ וזמן ההליכה המשוער כ-5 שעות. בשביל מספר אתרים: בהתחלה השביל עובר דרך תחנת קמח ובית הבטון הראשון שנבנה בארץ. בית הבטון הוא מבנה בצבע אפור בעל שתי קומות, עם חלונות בצורת קשתות. מה שמייחד את המבנה הזה הוא הראשוניות שלו - זהו המבנה הראשון שנבנה בארץ כולו מבטון. בית הבטון הוקם בשנים 1912-1913 ושימש כבית משאבות (פעלו בתוכו משאבות אשר שאבו מים היישר מנחל הירקון ושימשו להשקיית הפרדסים הסמוכים לירקון). המבנה נשמר היטב במהלך מאה השנים האחרונות. משם עוברים ליד כפר הבפטיסטים (ישוב של הקהילה הנוצרית הבפטיסטית). משם עוקפים את הגן הלאומי מקורות הירקון. בדרך ניתן לראות את הפילבוקס (עמדת שמירה שנבנתה על-ידי הבריטים כשהם שלטו בארץ שממנה הגנו שהגנה על גשר הרכבת). בהמשך הדרך רואים את בריכת הנופריים, בריכה טבעית ופיפייה בה גדל צמח המים הנופרי. מימינו נמצא מבצר אנטיפטרס. אנטיפטרס הייתה עיר רומית שהקים הורדוס. משם חולפים על פני תחנת הרכבת של ראש העין (לא פעילה). מכאן הולכים דרומה במקביל לכביש 6 עד שחוצים ליד העיר החרדית אלעד ומשם מגיעים למזוליאום, מבנה קבר מפואר והמבנה הרומי היחיד בארץ ששרד בשלמותו.

- מבררים עם התלמידים מהו המידע שנבחר להישמר בדוגמת הטיטה, ומדוע דווקא מידע זה.
- שואלים את התלמידים איך השכיל הכותב לשלב את המידע ממקור המידע כך שהטקסט שנוצר הוא לכיד. במקרה שלפנינו הכותב עשה זאת על-ידי פירוט בתוך תיאור המסלול ובאמצעות אזכורים כמו: "המבנה הזה" וסוגריים לפירוט נוסף (פעלו בתוכו משאבות אשר שאבו מים היישר מנחל הירקון ושימשו להשקיית הפרדסים הסמוכים לירקון).

ג. כתיבת ההוראות וההנחיות בדף המידע

- מביאים לכיתה רצועות נייר ועליהן הוראות והנחיות לטיול (על כל רצועה רכיב אחד). מבקשים מהתלמידים למיין את ההיגדים לקבוצות ולתת כותרת לכל קבוצת היגדים. לדוגמה: ציוד שיש להביא, התנהגות נכונה בטיול. להלן דוגמה להוראות והנחיות.

- יש להביא תרמיל נוח - חזק וראוי לתלאות המסע.
 - יש לחבוש כובע.
 - יש לנעול נעליים מתאימות להליכה במים.
 - חובה להצטייד במים בכמות מתאימה.
 - יש להימנע מדרדור אבנים.
 - אין לגעת בחפצים כלשהם בשטח.
 - אין לסטות משבילי ההליכה.
 - אין לשתות מים ממקורות לא מזוהים.

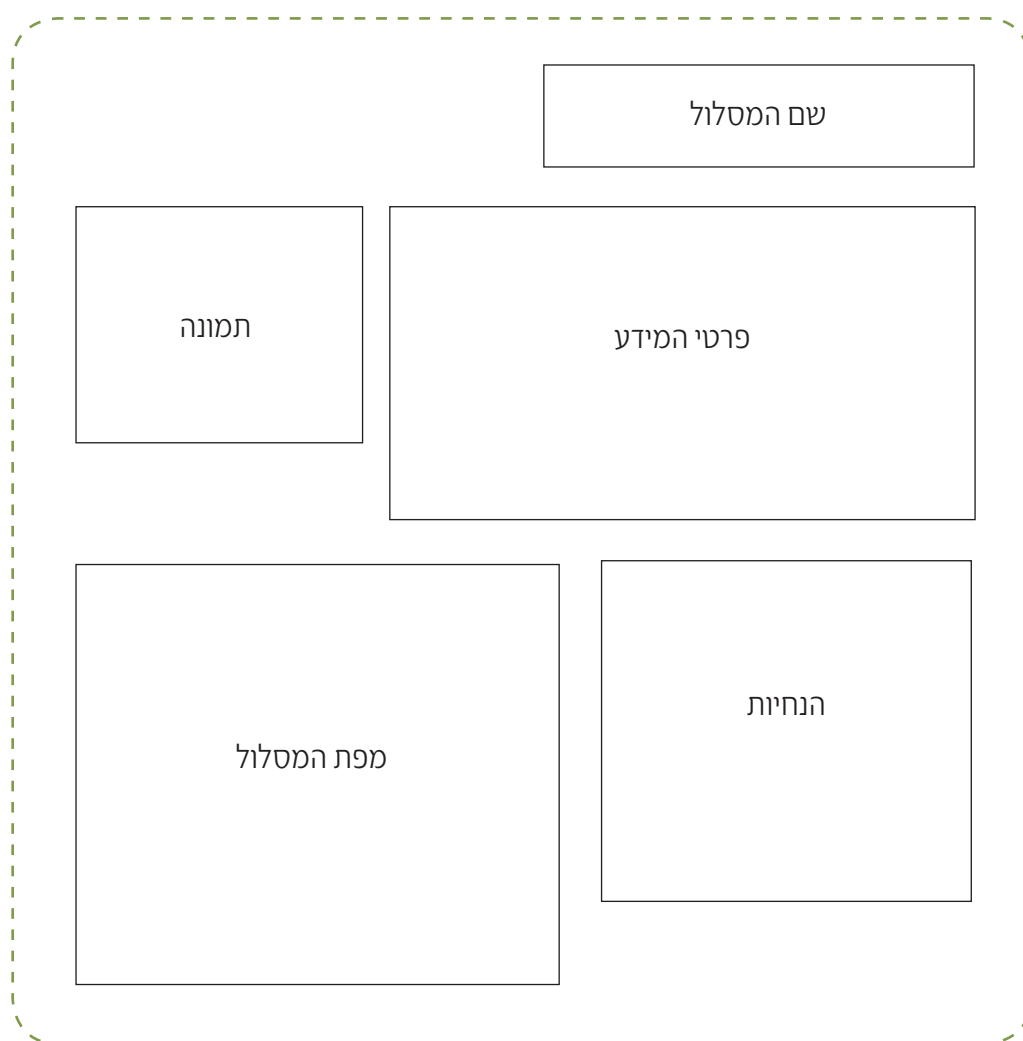
- לאחר המיון מבקשים מהתלמידים לבדוק אם כל ההנחיות וההוראות, הנדרשות למסלול שלהם, קיימות ברצועות. אם לא - מה חסר? (לדוגמה: יש למרוח קרם הגנה לפני היציאה לטיול, יש ללבוש מכנסיים ארוכים, אין לקטוף פרחים במסלול).
- דנים בסדר שבו ההיגדים צריכים להופיע. חשוב להדגיש שאין סדר נכון או לא נכון. למעשה, סדר ההיגדים יכול להשתנות, אבל חשוב לשמור על מבנה שבו יש כותרת (לדוגמה, ציוד לטיול), ומתחתיה כל ההיגדים המתאימים.
- מבקשים מהתלמידים לכתוב בדף המידע שלהם את ההוראות וההנחיות המתאימות למסלול שלהם. לשם כך עליהם לחזור לעיין במסלול שלהם ולחשוב אילו הוראות מתאימות לו ואילו לא (למשל: במסלול מסוים - יש להיזהר מדרדור אבנים, ובמסלול אחר - יש לנעול נעליים מתאימות להליכה במים).

ד. שכתוב ההוראות וההנחיות בדף המידע

- דנים עם התלמידים בטקסטים שהם כתבו דרך שתי זוויות ראייה:
תכנים: האם ההוראות כוללות את כל הציוד הנדרש למטייל (כובע, מים, נעלי הליכה), אזהרות לגבי ההתנהגויות (יש ללכת רק על השבילים המסומנים, השביל מיועד למיטיבי לכת)?
לשון: האם כתבו את ההוראות בלשון ציווי (**הימנעו** מדרדור אבנים), שם הפועל (אין **לסטות** משבילי הליכה), בינוני רבים (**נועלים** נעליים מתאימות להליכה במים)? אפשר לחזור ולעיין ביחידת ההוראה "עפיפונים" שעוסקת בלשון ההוראות.
 • מבקשים מהתלמידים לתקן את מה שכתבו בהתאם לדיון.

ה. תכנון דף המידע**בקבוצות**

- דנים ומחליטים איך לעצב את דף המידע: היכן יהיה המידע ותיאור המסלול? היכן למקם את מפת המסלול? האם והיכן להוסיף תמונה? כדאי לאפשר לכל קבוצה לתכנן לפי ראות עיניה.
- מבקשים מהקבוצות ליצור תרשים של דף המידע שלהם. לדוגמה:

במליאה

- הקבוצות מציגות את התכנון שלהן ומסבירות מדוע בחרו למקם את הרכיבים השונים באופן הזה. לדוגמה: ההנחיות למטייל במרכז כי זה המידע הכי חשוב ומרכזי למי שעומד ללכת במסלול.

1. שיתוף והערכה בתוצרים

- מבקשים מהתלמידים להכניס את הטקסטים שכתבו לתוך התכנון שלהם, וכך ליצור את דף המידע שלהם.
- משתפים, משווים, דנים ומעריכים את דפי המידע. מחליפים את הדפים בין הקבוצות (כל קבוצה עסקה בקטע שונה של המסלול, ולכן תקבל לקרוא על קטע מסלול שלא עסקה בו). מבקשים מהקבוצות לכתוב משוב על דף המידע שלפניהם (השימוש באתרים שיתופיים, כפי שהומלץ בפתח היחידה, מאפשר את המהלך באופן מיטבי) ולהגיב על הרכיבים האלה:
 - עיצוב: האם העיצוב מקל על הקריאה וההבנה? האם נבחרו רכיבים מתאימים (תמונה, מפה)?
 - המידע: האם כל המידע הנדרש כתוב בחלק הזה? האם הטקסט ברור ומובן לקורא?
 - ההנחיות וההוראות: האם נכתבו כל ההנחיות וההוראות? האם ההנחיות כתובות בלשון תקינה? האם ברור מהו הציוד הנדרש? האם ברור מה הם כללי ההתנהגות בטיול?

2. משוב

- לאחר החזרה מהטיול מתבקשים התלמידים לעיין בדפי המידע שלהם ושל עמיתיהם ולהגיד: האם יש לשנות משהו? האם במהלך הטיול צולמו תמונות שכדאי להוסיף לדף? האם כדאי כעת להוסיף חוות דעת אישית על הקטע במסלול (לאור ההתנסות האישית), ואם כן - מה ייכתב בה?